

בס"ד / נספח ל"נר לדוד" – גליון 6

דברי פתיחה של ר' בנימין מינץ לקובץ השירים
"אויסגעמריקענמע אויגן" ["עינים צחיחות"]

מילה נלווית

קובץ שיריו של החבר דוד זאריצקי היוצאים לאור עולם, מהווה בשבילנו שמחה כפולה. ראשית, על כך שהוא עצמו, דוד זאריצקי, נשאר חי וקיים, ולא טבע בנהרות המוות, למרות שהיה שקוע בהם עד צוואר, ולא נספה במבול הדם שניתך על ראשם של מיליוני היהודים, קרובינו ויקירנו. הוא מן המעטים, ואולי הוא היחיד מהחבריא שלנו, הסופרים החרדיים, שניצל, לאחר שעבר שבעה מדורי גיהנום. בשל כך הוא כה יקר ואהוב ועצם קיומו הוא לנו מקור של שמחה. כל שכן שלקרא את דבריו, מאמריו ושירתו; וכשהם יוצאים אנודים כספר בשבילנו ובשביל מי שיבוא אחרינו – זו בודאי שמחה כפולה ומכופלת.

– אם אפשר לקרוא לשירים אלו – שמחה... למען האמת, אלו אינם שירים במובן הפשוט של המילה, אלה הם שוטים של אש, המלקים את העולם בפניו הטמא, באמת המרה. – העולם, החופשי למראית עין, הדמוקרטי, שער היום יהודים סובלים במחנותיו.

שמחתנו הכפולה היא, שהוא, דוד שלנו, נשאר בינינו ומילותיו ישארו אצלנו, ואצל מי שיבוא אחרינו. הם יעירו אותנו ויתבעו מאתנו, ולא יתנו לנו לשכוח. לא יתנו לנו לשכוח.

הוא מיחידי היחידים, שיצא משבעת מדורי הגיהנום, שהתענה ביסורים קשים שהיכו את הגוף ושרפו את הנשמה, ויצא מהם שלם, מרומם יותר ונך יותר.

הוא אינו יכול לשכוח והוא רוצה לזכור.

דבריו, בשירה או בפרוזה, הם תמיד שקולים, שורשיים, עמוקים, חצובים בסלע, עוצמתיים כפלדה ומזוככים באש של יסורים. והם תובעים מאיתנו. הם קוראים למעשים, לתשובה, לאהבת ישראל, לא לרמות את הזולת ואת עצמנו, והעיקר: הם לא נותנים לנו לשכוח, הם קוראים לזכור!

הוא קורא לנקמה, דוד זאריצקי, הוא מלא שנאה, הוא מיואש. הוא סובר שהוא בעצמו אינו אלא "מצבה של בשר-ודם" שענינו אומרות לכול "פה נטמן..." הוא סובר שאת לבו כבר השליך "לתוך קבר-האחים הגדול, שירקב שם יחד עם עמי, ותחתיו שמתו אנרופ: הקץ לכל! אין צער, אין שמחה, כי אם אנרופ. רק אנרופ הוא דברי ולא מכאוב, לא בעם – רק שנאה..."

אמת, משום שדבריו באים מסופר אמיתי הרי הם אמת, ויותר מזה שכשהם באים ממי שאינו מאלו שסתם מקוננים – אלא מאחד שמבכה באמת את עמו, את הוריו, אחיו ואחיותיו – את הילדים התמימים והזכים, ילדי עמו; הוא, כשהוא בוכה, בכיו עמוק, וצעקתו "געוואלד!" באה מתוך יסורי אמת, שלא כמו אלו שאינם עושים דבר למען הפליטה הנשארת אלא רק עושים רעש והמולה ומרמים את עצמם ואת זולתם.

למרות שהוא רוצה להשליך את קסת הדיו ואת הקולמוס ולסיים את המחברת האחרונה שלו (שיר א) – בכל זאת עמוק בתוך עצמו, בשורשו, ביהודי תורתו, הוא חייב להאמין, הוא מאמין. הוא מאמין בגאולה האמיתית, האחרונה, במשיח צדקנו. כמה נפלאות השורות הבאות בהם הוא מתחנן לאלוקיו:

"משיח?"

הוא כָּבֵד פֶּה, זאת אָנִי יוֹדֵעַ,
אֲךָ הָאֵם יִשְׁנֶנּוּ כָּבֵד אִישׁ-הַסִּגְלָה
אֲשֶׁר יִפְתַּח לְפָנָיו אֶת הַדֶּלֶת?
אֵל נָא תִקַּח אֶת הַתְּקִנָּה הָאַחֲרוֹנָה מִמֶּנִּי,
וְאָמַר לְאַחֲרוֹנִי בְּנִי: בֶּן!"

ובשל כך הוא חי, בנו של העם הנצחי, ובשל כך הוא יחיה, ורק מתוך עומק נפשו וציפיתו לישועה יכול לנבוע גם השיר הזה:

"עם עָרֵב אָנִי יוֹשֵׁב לִי
וְאָנִי חוֹשֵׁב לִי,
שְׁמֹאמָה לֹא הָיָה לִי
וּבְכָל זאת הַפֶּל נִשְׁאַר לִי:
מִלֹּא הַפָּנִים יוֹם
וּמִלֹּא הַכִּים לַיְלִי-חֲלוּם,
וְזִיו שֶׁמֶשׁ וְהוֹד לַיְלִי
– הַפֶּל שְׁלִי...
וִירְחִים וְשִׁבּוּעוֹת,
וְעוֹד, וְעוֹד, וְעוֹד..."

הוא חי, דוד זאריצקי, הוא אינו יכול לשכוח והוא רוצה לזכור, אבל הוא חי, עם כל השרידים, עם שארית הפליטה, כגירא בעינא דשונאינו.

הוא חי ומאמין והוא יתן לנו עוד, וְעוֹד, וְעוֹד.

בנימין מינץ